

Довідка "Звіт про Програму соціально-економічного та культурного розвитку за 2015 рік"

Пропоную вашій увазі Звіт про виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Київської області на 2015 рік.

Законодавчим підґрунтям розроблення Програми є Конституція України, Закони України "Про місцеві державні адміністрації", "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України", постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 "Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання державного бюджету".

Звіт про виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Київської області на 2015 рік (далі – Звіт) готує Київська обласна державна адміністрація відповідно до пункту 1 статті 17 Закону України "Про місцеві державні адміністрації" та подає на розгляд і затвердження Київській обласній раді відповідно до пункту 16 частини першої статті 43 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні".

Типова структура Програми затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 "Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання державного бюджету", відповідно до якої вона складається з трьох розділів та восьми відповідних підрозділів, табличних матеріалів на двох додатках та переліку регіональних програм Київської області

Незважаючи на значний вплив фінансово-економічної кризи на показники соціально-економічного розвитку області, органи виконавчої влади та місцевого самоврядування протягом 2015 року продовжували працювати над стабілізацією основних показників роботи провідних галузей господарського комплексу Київщини, збільшенням надходжень до бюджетів усіх рівнів та вирішенням найбільш гострих соціально-економічних проблем. У результаті проведеної роботи переважна частина показників та заходів, запланованих у Програмі, виконана.

Разом з тим, погіршення макроекономічних показників розвитку економіки країни, прискорення інфляційних процесів та стагнація банківської системи призвели до зниження результатів діяльності в окремих сферах господарського комплексу регіону, внаслідок чого по значній кількості прогнозованих показників не вдалося досягти передбачених результатів.

Індекс промислового виробництва

Втрата російського ринку збуту виробленої продукції промисловими підприємствами області, зниження попиту на неї на внутрішньому ринку через падіння платоспроможності споживачів та інші чинники індекс промислової продукції за 2015 рік порівняно з 2014 роком склав 92,7% (відповідно до Програми передбачався приріст на 1,5 відсотка).

Так, через нестабільну роботу Державного підприємства «Завод порошкової металургії» у м.Бровари випуск продукції підприємств з металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів скоротився на 17,8% (Програмою було передбачено зростання на 6,5% за рахунок освоєння на підприємстві виробництва продукції оборонного призначення, яке очікується тільки у цьому році)

Повільні темпи технічного переоснащення виробничих потужностей ПАТ «Київський картонно-паперовий комбінат» призвели до зменшення випуску картону, паперу і виробів з них, а також поліграфічної продукції – на 15,3% (прогнозне значення – збільшення на 1,1 відсотка).

Внаслідок скорочення поставок сільгоспсировини на цукрові заводи випуск цукру скоротився на 43%, що призвело до зниження виробництва харчових продуктів і напоїв – на 6,5% (програмний показник – ріст на 0,4 відсотка).

Через обмежені та неритмічні обсяги поставок вугілля на Трипільську ТЕС виробництво електроенергії зменшилося на 25,2%, що обумовило зниження обсягів виробництва на підприємствах з постачання електроенергії, газу і пари на 16,7% (відповідно до Програми – зниження на 6,8 відсотка).

У зв'язку зі скороченням обсягів дорожнього будівництва спад виробництва на підприємствах добувної промисловості і розроблення кар'єрів становив 8,4% (Програмою було передбачено зростання на 12,4 відсотка).

Реалізована промислова продукція

Незважаючи на падіння промислового виробництва надходження до бюджетів усіх рівнів від промисловості зросли майже 32,0 відсотка. Цьому сприяло те, що загальний обсяг реалізованої промислової продукції у відпускних цінах підприємств становив 68,7 млрд.грн. (у 2014 році – 48,5 млрд.грн., програмний показник – 53,7 млрд. гривень).

На досягнення цього показника вплинуло не тільки підвищення відпускних цін підприємств, а і введення в дію нових виробничих потужностей.

Так, у ПрАТ "Росава" (м.Біла Церква) введено у дію нове обладнання для виробництва великогабаритних шин, запущено цех з виробництва махрової тканини ПП "Ярослав" (Богуславський район), у ТОВ "Маревен Фуд Україна" (м.Біла Церква) введено в експлуатацію нову лінію з виробництва макаронних виробів, у ПрАТ "Кагма" запущено нову технологічну лінію розливу молочної продукції, у ТОВ "Сквиратекс" (Сквирський район) встановлена лінія з пошиття трикотажних виробів, у ТОВ "Шамраївське" (Сквирський район) проведена модернізація застарілого обладнання з видобування щебеневої продукції.

Протягом звітного періоду у м.Фастів відкрито два нових підприємства з іноземним капіталом: ТОВ "Компанія "Полі-Грін" з переробки відсортованих безпечних полімерних відходів, виробництва гранул та підприємство ТОВ "ЕКО-ВТОР" з переробки ПЕТ-пляшок та виробництва поліефірного волокна. Після річної зупинки у 2015 році відновлено виробничу діяльність Сквирської філії ДП "Укрветсанзавод".

Для стимулювання збуту виробленої підприємствами продукції вживаються заходи щодо забезпечення їх участі у виставково-ярмаркових заходах. Підприємства Київщини взяли участь у XXVII Міжнародній агропромисловій виставці "АГРО-2015" та XII Міжнародній спеціалізованій виставці "Зброя і безпека 2015", а також у спеціалізованих галузевих виставках. Протягом 2015 року виробники продуктів харчування і товарів легкої промисловості здійснювали реалізацію своєї продукції на 6,8 тис. ярмаркових заходах, які проходили в районах та містах області.

Валова продукція сільського господарства

У 2015 році обсяг продукції сільського господарства в усіх категоріях господарств (у постійних цінах) склав, за розрахунками, 14,1 млрд.грн. (згідно з програмним значенням відповідний показник передбачався на рівні 16,8 млрд. гривень). Виробництво продукції у порівнянні з 2014 роком зменшилось на 10,9% (у порівнянні з Програмою – на 15,7%), у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – на 12,4%, а у господарствах населення – на 7,6 відсотка.

За обсягом сільськогосподарського виробництва Київщина посіла шосте місце серед інших регіонів країни, частка області у загальному виробництві валової продукції сільського господарства в Україні за звітний період склала 5,9 відсотка. За темпами росту сільськогосподарського виробництва область зайняла 21 місце.

За попередніми розрахунками, індекс обсягу виробництва продукції рослинництва порівняно з 2014 роком становив 84,8%, у

тому числі у сільськогосподарських підприємствах – 82,5%, у господарствах населення – 88,9 відсотка.

Зменшення зумовлено несприятливими погодними умовами, зниженням урожайності культур, в середньому, на 10% та скороченням зібраних площ також на 10 відсотків.

Внаслідок зазначених причин валовий збір цукрових буряків для промислової переробки у порівнянні з 2014 роком зменшився на 33,6%, а прогнозного показника на 34,5%, картоплі у всіх категоріях господарств відповідно на 20,1% та на 21,7%, овочів – відповідно на 10,2% та на 12,5%, плодово-ягідна продукція на 8,3 відсотка.

Основні показники сільськогосподарського виробництва

У 2015 році зібрано понад 2,8 млн.т зернових культур (у вазі після доробки), що на 16,1% менше у порівнянні з 2014 роком та на 16,7% менше показника Програми. Основні причини спаду обсягів виробництва зерна – несприятливі погодні умови, зниження урожайності зернових культур майже на 14,3% та скорочення зібраних площ на 2,1 відсотка.

Сільськогосподарськими підприємствами вироблено майже 2,5 млн.т зерна, що на 17,8% менше, ніж у 2014 році, господарствами населення – 369,1 тис.т (на 3,0% менше). Середня врожайність зернових культур у сільськогосподарських підприємствах становила 53,0 ц з 1 га, що на 10,0 ц з 1 га більше, ніж у господарствах населення.

За попередніми розрахунками, у 2015 році індекс обсягу виробництва продукції тваринництва, порівняно з 2014 роком, становив 97,0%, у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – 95,5%, господарствах населення – 101,2 відсотка.

Зниження валового виробництва продукції тваринництва по області пов'язано зі зменшенням поголів'я великої рогатої худоби, у тому числі корів, свиней що, у свою чергу, призвело до зниження обсягів виробництва м'яса, молока по всіх категоріях господарств. Суттєвим фактором зменшення обсягів виробництва тваринницької продукції стало також значне зниження її прибутковості через збільшення витрат на енергоносії. Зниження поголів'я свиней в основному відбулося у зв'язку зі спалахом африканської чуми свиней на підприємстві СВАТ "Калита" Броварського району де загинуло близько 60,0 тис. голів. Водночас, за чисельністю поголів'я свиней в усіх категоріях господарств область зайняла 2 місце по Україні.

Усіма категоріями господарств вироблено 292,3 тис.т м'яса (менше показника Програми на 7,8%). У порівнянні з 2014 роком виробництво м'яса зменшилося на 5,8 відсотка

Водночас, за обсягами виробництва м'яса худоби та птиці всіма категоріями господарств область зайняла 3 місце по Україні. Частка виробництва м'яса худоби та птиці у загальних обсягах виробництва по державі склала 8,9 відсотка.

Обсяг капітальних інвестицій

Незважаючи на погіршення фінансового стану підприємств, обмежені інвестиційні можливості бюджетів усіх рівнів, банківських установ та приватних інвесторів, в області значні кошти продовжують спрямовуватися на модернізацію виробничих потужностей підприємств з метою підвищення їх конкурентоспроможності, на будівництво, реконструкцію і капітальний ремонт об'єктів виробничої, соціальної, інженерної і транспортної інфраструктури.

У 2015 році обсяги капітальних інвестицій становили 22,9 млрд.грн., що, у порівняних цінах, на 1,0% менше показника 2014 року (Програмою передбачалося освоїти 20,3 млрд. гривень). Частка капітальних інвестицій області у загальнодержавних обсягах склала 9,1% (3 місце серед регіонів України).

Капітальні інвестиції на одну особу становили майже 13,3 тис.грн. (відповідний прогнозний показник – 11,7 тис.грн.), що, у порівняних цінах, на 0,5% менше, ніж у 2014 році.

У структурі капітальних інвестицій за джерелами фінансування найбільшу частку становили власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у 2015 році освоєно 50,9% від загального обсягу капітальних інвестицій (програмний показник – 45,5 відсотка). Кошти іноземних інвесторів склали 21,3% (згідно з Програмою - 20,6%), кошти населення на індивідуальне житлове будівництво – 12,8% (за Програмою – 12,6%), банківські кредити – 2,7% (відповідний програмний показник – 5,4%), бюджетні кошти – 1,3% (прогноз – 1,4%), інші кошти – 10,9 відсотка (за Програмою -14,5%).

Обсяги прямих іноземних інвестицій

Станом на кінець 2015 року обсяги прямих іноземних інвестицій склали 1 млрд 627 млн.дол.США, що на 9,0% менше, ніж на початок минулого року та на 2,9% менше показника, передбаченого Програмою. Зменшення акціонерного капіталу відбулося за рахунок курсової різниці, що становить 175,8 млн. доларів США. За обсягом прямих іноземних інвестицій область зайняла 4 місце серед регіонів України.

У розрахунку на одну особу цей показник склав 943,3 дол.США (програмний показник – 969,2 дол.США), що, у порівнянні з 2014 роком, менше на 1,8 відсотка.

Основні обсяги іноземних інвестиції надійшли в область з 62 країн світу, а найбільш (майже 90,0% від їх загального обсягу) отримано з Нідерландів, Кіпру, Великої Британії, Німеччини, Польщі, Віргінських Островів (Брит), Австрії та США.

За рахунок освоєння інвестицій за 2015 рік в області реалізовано наступні проекти:

- ПрАТ "Біофарма" (м. Біла Церква) - відкрито новітній біофармацевтичний науково-виробничий комплекс, який виробляє такі лікарські засоби, як імуноглобулін, альбумін та фактор VIII, створено 300 нових робочих місць;

- "ФЛК Інвест" (м. Фастів) – побудовано новий логістичний термінал, який може надавати послуги складського комплексу, митного терміналу та транспортні послуги по Київській області і в цілому по Україні, а у майбутньому – і закордонні доставки усіма видами транспорту, створено 95 робочих місць;

- ТОВ "Селекційний центр свинарства" (сmt Терезине, Білоцерківський район) – завершено будівництво I черги комплексу по вирощуванню племінних свиней на 6 тис. голів, створено 40 робочих місць;

- ТОВ "Семкор", Україна (сmt Баришівка, Баришівський район) – реконструкція "Баришівського шкіряного заводу" (загальна сума інвестицій – 10 млн. дол. США), створено 200 робочих місць;

- відкрито найпотужніший у Європі біогазовий завод з подальшим отриманням електроенергії для продажу в енергетичну мережу України на території ВАТ "Рокитнянського цукрового заводу". Для реалізації будівництва першої черги цього комплексу було залучено кошти Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР). Загальна сума інвестицій у будівництво склала 280 млн. гривень.

Крім цього, протягом 2015 року продовжувалася реалізація таких інвестиційних проектів:

- компанія "Столичний комфорт", Україна (с. Софіївська Борщагівка, Києво-Святошинський район) – продовження розбудови оптового ринку сільськогосподарської продукції "Столичний" (170 млн. дол. США, до 5000 робочих місць);

- благодійна організація "Слов'янський фонд" ТОВ "Град Кия", Україна (с. Копачів, Обухівський район) – "Парк Київська Русь" – продовження розбудови центру культури та історії Київської Русі (до 400 млн. дол. США, 1700 робочих місць);

- компанія BLG ViDi Logistics, Німеччина, Україна (сmt Калинівка, Васильківський район) – будівництво вантажного митного комплексу на 15000 машиномісць (40 млн. дол. США, 300 робочих місць);

- ТОВ "Ніко Авто Інвест", Україна (Бориспільський район) – будівництво офісно-виставкового комплексу, торговельно-розважального комплексу та центру обслуговування автомобілів MITSUBISHI (10 млн.дол.США, 100 робочих місць);

- ТОВ "Ніна Плюс", Україна (Обухівський район) – будівництво комплексу з виробництва молока на 1000 корів (5 млн.дол.США, 40 робочих місць);

- ТОВ "В.І.Центр", Україна (Бориспільський район) – будівництво чотирьохзіркового готельного комплексу на 350 номерів з конференц-приміщеннями (64 млн.дол.США, 40 робочих місць);

- ТОВ "Фірма "Грона", Україна (Сквирський район) – будівництво складу сировини та ємкості для зберігання борошна (6 млн.дол.США, 20 робочих місць).

Обсяг обороту роздрібної торгівлі

Зниження купівельної спроможності населення призвело до зменшення, у порівняних цінах, на 12,5% обороту роздрібної торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями). За підсумками 2015 року його обсяги становили 52,1 млрд.грн. (показник Програми – 47,3 млрд. гривень). Незважаючи на значне скорочення обсягу роздрібного товарообороту (у реальному вимірі), зазначений показник є найвищим серед регіонів України (в середньому по Україні оборот роздрібної торгівлі скоротився на 20,7 відсотка).

У розрахунку на одну особу обсяг роздрібного товарообороту, у фактичних цінах, склав 30,1 тис.грн., що на 19,4% більше 2014 року (на 9,9% перевищує показник, передбачений Програмою).

Питома вага роздрібного товарообороту офіційно зареєстрованих підприємств торгівлі всіх форм власності у загальному товарообороті склав 58,5%, його обсяг становив 30,5 млрд.грн., що нижче відповідного показника 2014 року, у порівняних цінах, на 12,8 відсотка.

Обсяг експорту товарів

Несприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура на світовому товарному ринку, втрата російського ринку збуту виробленої продукції, заборона транзиту товарів через територію Російської Федерації призвели до зниження експорту товарів, у порівнянні з

2014 роком, на 8,7%, обсяг якого у 2015 році склав 1 млрд 691 млн.дол.США (менше показника Програми на 11,9 відсотка).

У структурі експорту за 2015 рік переважають продовольчі групи товарів (69,5 відсотка).

Основу товарної структури експорту області склали продукти рослинного походження (23,6% від загального обсягу експорту), жири та олії тваринного або рослинного походження (20,4%), продукти тваринного походження (13,6%), готові харчові продукти (11,9%), вироби з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів (5,8%), механічні та електричні машини (5,5%), вироби з полімерних матеріалів і пластмаси (3,9%), недорогоцінні метали та вироби з них (3,7 відсотка).

За 2015 рік суб'єкти господарювання області здійснювали зовнішньоторговельні операції з партнерами із 165 країн світу.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 512,3 млн.дол.США, або 30,3% від загального обсягу експорту області (за 2014 рік – 512 млн.дол.США, або 27,6%), та збільшився у порівнянні з 2014 роком на 0,1% (на 0,4 млн. доларів США).

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн ЄС здійснювалися до Німеччини – 6,2% від загального обсягу експорту, Нідерландів – 3,9%, Іспанії – 3,2% та Польщі – 3,1%; серед інших країн - Індія – 5,8%, Казахстан – 5,0%, Китай – 4,4%, Єгипет та Туреччина – по 4,2 відсотка.

Серед позитивних тенденцій у зовнішньоекономічній діяльності слід відзначити, що порівняно з 2014 роком збільшився експорт товарів до Китаю – на 52,6%, Туреччини – на 46,9%, Єгипту – на 33,4 відсотка.

Обсяги введення житла

За рахунок усіх джерел фінансування у 2015 році введено в експлуатацію 1 млн. 864 тис.кв.м житла, що на 7,9% більше у порівнянні з 2014 роком та на 6,3% перевищує програмний показник. Це найвищий серед регіонів України показник.

Загальна площа введеного в експлуатацію житла у містах і міських поселеннях становила 832 тис.кв.м (на 17,4% більше у порівнянні з 2014 роком), у сільській місцевості – 1 млн. 32 тис.кв. метрів (на 1,3% більше).

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.07.2015 №766-р (зі змінами) було передбачено виділення коштів Київській області з державного фонду регіонального розвитку у 2015 році у розмірі майже 93,0 млн.грн. на проведення будівництва, реконструкції та капітального ремонту 25 об'єктів, з яких:

- 13 закладів освіти та дошкільних навчальних закладів (у Миронівському – 2, Сквирському – 4, Володарському – 2, Києво-Святошинському – 2, Тетіївському – 1 районах та у містах Біла Церква – 1, Вишгород – 1),

- 2 медичних заклади (у містах Ржищів, Бровари),

- 2 заклади культури (у Миронівському та Сквирському районах),

- 6 об'єктів транспортної інфраструктури (по одному у Броварському, Бориспільському, Вишгородському, Києво-Святошинському, Макарівському та Сквирському районах),

- каналізаційний колектор у м.Кагарлик

- та тепловий пункт у м.Біла Церква.

На вказані цілі з місцевих бюджетів у 2015 році було передбачено співфінансування у сумі 13,7 млн.грн., тому загальна сума фінансування склала 106,7 млн. гривень.

Фактично протягом 2015 року на 20 об'єктах будівельні роботи виконані в повному обсязі, а на 5 об'єктах будуть продовжені у 2016 році (4 освітніх заклади, 2 з яких – у Києво-Святошинському районі, по одному – у містах Вишгород і Біла Церква та тепловий пункт у м.Біла Церква). Загальна сума освоєних коштів становила 97,5 млн. гривень.

Рівень безробіття за методологією МОП

У 2015 році ринок праці характеризувався зменшенням кількості безробітних, визначених за методологією Міжнародної організації праці (МОП). Протягом 2015 року чисельність безробітного населення віком 15-70 років на Київщині порівняно з 2014 роком знизилась на 11,9 тис. осіб (з 62,6 до 50,7 тис. осіб). Відповідний показник, передбачений Програмою, становив 57,8 тис. осіб.

Рівень безробіття (за методологією МОП) у відсотках до економічно активного населення відповідної вікової групи за 2015 рік по відношенню до 2014 року зменшився з 8,0% до 6,4% (Програмою передбачалося 7,3 відсотка).

Всього у 2015 році послугами обласної служби зайнятості скористалися понад 54,1 тис. безробітних осіб, що на 5,9% більше, ніж за 2014 рік. Станом на 1 січня 2016 року на обліку перебували 20,1 тис. осіб, що мали статус безробітних громадян.

Серед безробітних жінки складали 58,3% (11,7 тис. осіб), молодь віком до 35 років – 41,6% (8,3 тис. осіб), жителі сільської місцевості – 40,7% (8,2 тис. осіб), особи, які мають додаткові гарантії щодо сприяння у працевлаштуванні – 27,1% (5,4 тис. осіб).

З метою поліпшення ситуації на ринку праці протягом 2015 року за рахунок реалізації інвестиційних проектів та розвитку

підприємницької діяльності створено майже 20,7 тис нових робочих місць (п'яте місце в країні або 5,5% від кількості робочих місць, створених в Україні). Кількість створених робочих місць в 1,7 рази перевищила кількість ліквідованих (12,3 тис. робочих місць).

На новостворені робочі місця і вакансії за 2015 рік працевлаштовано майже 19,2 тис. осіб (з них понад 13,2 тис. зареєстрованих безробітних), що на 10,4% менше, ніж у 2014 році, але на 9,7% більше показника Програми.

Заробітна плата

Середньомісячна номінальна заробітна плата одного штатного працівника області у 2015 році становила 4153 грн., що на 19,0% більше, ніж у 2014 році та у 3,1 рази перевищує рівень прожиткового мінімуму на одну працездатну особу (1330 гривень). У порівнянні з показником Програми рівень заробітної плати більше на 11,7%, за цим показником область зайняла 5 місце серед інших регіонів України.

Разом з тим через інфляцію, реальна заробітна плата штатних працівників у 2015 році по відношенню до 2014 року зменшилась на 22,0 відсотка.

Залишається актуальним питання погашення боргів із виплати заробітної плати у провідних галузях економіки. Загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати станом на 1 січня 2016 року становила 122,8 млн. гривень. У порівнянні з 01.01.2015 сума боргу зменшилася на 3,8 млн.грн. або на 3,0 відсотка.

У структурі загальної суми заборгованості з виплати заробітної плати борги економічно активних підприємств становили 4,0%, економічно неактивних підприємств – 0,2%, підприємств-банкрутів – 95,8 відсотка.

Заборгованість працівникам економічно активних підприємств, у порівнянні з 01.01.2015, зменшилася на 119,9 млн.грн. або на 96,1% і станом на 01.01.2016 склала майже 4,9 млн. гривень.

Середній розмір трудових пенсій

На початок 2016 року на обліку в Головному та підвідомчих управліннях Пенсійного фонду України у Київській області перебувало 570 тис. пенсіонерів, у тому числі цивільних – 544 тис. осіб, колишніх військовослужбовців та працівників органів внутрішніх справ – 26 тис. осіб.

Середній розмір трудових пенсій по області збільшився на 115,3 грн. і станом на кінець 2015 року становить 1737,4 гривні (на 6,9% більше, ніж передбачено Програмою). Середній розмір пенсії

цивільних пенсіонерів збільшився на 116,1 грн. і склав майже 1700 грн., військових пенсіонерів – на 49,8 грн. та становив 2522 гривні.

Всі пенсії виплачуються в установлені строки та у повному обсязі. Заборгованість з виплати пенсій відсутня.

Понад 93% цивільних пенсіонерів області мають пенсії, що перевищують прожитковий мінімум. Проте майже 62 відсотки мають пенсії до 1,5 тис.грн, а від 1,5 до 5 тис.грн -32 відсотка

Своєчасність та повнота виплати пенсій залежить і від стану надходження власних коштів. Надходження власних та прирівняних до них коштів до бюджету Пенсійного фонду України за 2015 рік склали 7,1 млрд.грн. (105,9% від плану), що на 234,4 млн.грн. або на 3,4% більше, ніж за 2014 рік, та на 18,3% більше у порівнянні з показником Програми.

Виплата державних соціальних допомог

Всього у 2015 році за рахунок субвенції з Державного бюджету виплачено державних соціальних допомог для 127,2 тис. осіб на загальну суму 1,7 млрд. грн. (Програмою передбачалося – 122,1 тис. осіб на суму майже 2,1 млрд.грн.), а саме:

- допомога сім'ям з дітьми – майже 100,0 тис. сімей на загальну суму 1 млрд 264 млн.грн. (у 2014 році – 94,0 тис. сімей на суму 1 млрд 225 млн.грн.);

- тимчасова допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів – понад 2,9 тис. сімей на загальну суму 21,7 млн.грн. (у 2014 році – понад 2,7 тис. сімей на суму 19,2 млн.грн.);

- допомога малозабезпеченим сім'ям – 5,9 тис. сімей на загальну суму 137,9 млн.грн. (у 2014 році – понад 3,6 тис. сімей на суму 83,6 млн.грн.);

- допомога інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам – 16,8 тис. осіб на загальну суму 238,9 млн.грн. (у 2014 році – 15,7 тис. осіб на суму 214,3 млн.грн.);

- допомога на 627 дітей-сиріт та позбавлених батьківського піклування, які виховуються у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях, а також грошове забезпечення 207 батькам-вихователям на загальну суму 29,7 млн.грн. (у 2014 році – 183 батькам-вихователям на суму 21,3 млн.грн.);

- одноразова винагорода жінкам, яким присвоєно почесне звання "Мати-героїня" – 101 жінці;

- допомога по догляду за інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу – 988 особам на загальну суму 17,6 млн.грн. (у 2014 році – 886 особам на суму 21,3 млн. гривень).

Виплата субсидій на житлово-комунальні послуги

На кінець звітнього року субсидію для відшкодування витрат на житлово-комунальні послуги призначено для **247,7** тис. сімей (у 3,3 раза більше програмного показника), субсидію готівкою на придбання твердого палива та скрапленого газу – майже 10,0 тис. сімей. За 2015 рік субсидії на житлово-комунальні послуги нараховані на суму **957,8** млн.грн. (у 10 разів більше, ніж у 2014 році, та в 11 разів більше у порівнянні з прогнозом), на придбання твердого палива і скрапленого газу – на суму 16,2 млн.грн. (у 5 разів більше).

Зростання зумовлене вдосконаленням державної політики у цій сфері шляхом призначення адресних субсидій для відшкодування витрат на житлово-комунальні послуги.

Фінансування обласних програм

У 2015 році в Київській області здійснювалася реалізація 49 програм, розроблених на підставі відповідних нормативно-правових документів і затверджених рішеннями Київської обласної ради.

Розробниками і головними виконавцями зазначених програм є 15 структурних підрозділів облдержадміністрації, які забезпечують реалізацію передбачених заходів та звітують про їх виконання Київській обласній раді.

Серед структурних підрозділів облдержадміністрації найбільшу кількість регіональних програм мають: департамент агропромислового розвитку – 6 програм, департамент охорони здоров'я – 5 програм, департамент соціального захисту населення – 5 програм, департамент капітального будівництва – 4 програми, департамент житлово-комунального господарства і паливно-енергетичного комплексу – 4 програми.

З метою ресурсного забезпечення виконання зазначених програм за рахунок усіх джерел фінансування на реалізацію їх заходів у 2015 році було спрямовано кошти у сумі 1 млрд 397 млн.грн., у тому числі: з державного бюджету – 121,6 млн.грн. (8,7% загальних обсягів фінансування), обласного бюджету – 546,1 млн.грн. (39%), інших місцевих бюджетів – 46,5 млн.грн. (3,3%), інших джерел фінансування – 683,2 млн.грн. (49%).

Найбільша частка **позабюджетних коштів** у загальних обсягах фінансування регіональних цільових програм пояснюється значними витратами лісогосподарських підприємств власних коштів на

реалізацію заходів програми "Ліси Київщини" на період до 2015 року (601,3 млн.грн., або 88,0% загальної суми позабюджетних коштів).

Крім цього, за рахунок коштів підприємств і населення забезпечено реалізацію заходів, визначених у Програмі енергозбереження (підвищення енергоефективності) Київської області на 2015-2016 роки (32,7 млн.грн. або 4,8%), Програмі зайнятості населення Київської області на 2013-2017 роки (18,9 млн.грн. або 2,8%), Програмі розвитку малого і середнього підприємництва у Київській області на 2015-2016 роки (14,5 млн.грн. або 2,1%), Програмі забезпечення населення якісною питною водою в достатній кількості на 2011-2020 роки (10,1 млн.грн. або 1,5%).

Найбільші обсяги фінансування з **державного бюджету** спрямовано на реалізацію заходів, передбачених Програмою будівництва, реконструкції та модернізації об'єктів інфраструктури Київської області на 2012-2015 роки (88,9 млн.грн. або 73,1%), регіональною Програмою розвитку лісового господарства Київської області на період до 2015 року "Ліси Київщини" (23,1 млн.грн. або 19,0%), Київською обласною Програмою індивідуального житлового будівництва на селі "Власний дім" на 2005-2015 роки (4,9 млн.грн. або 4,0%).

За даними департаменту фінансів облдержадміністрації у 2015 році за рахунок коштів **обласного бюджету** профінансовано 23 регіональні програми (загальна кількість програм, які мають фінансуватися з обласного бюджету – 26) на суму 546,1 млн.грн., що складає 90,0% від планового показника на 2015 рік (606,9 млн.грн.).

Значні обсяги фінансування регіональних цільових програм з обласного бюджету у 2015 році отримали: департамент охорони здоров'я (154,3 млн.грн. або 95,7% від запланованого обсягу фінансування), служба у справах дітей та сім'ї (43,1 млн.грн. або 99,2%), управління молоді та спорту (42,4 млн.грн. або 99,0%), департамент капітального будівництва (139,1 млн.грн. або 93,4%), департамент житлово-комунального господарства і паливно-енергетичного комплексу (65,9 млн.грн. або 87,9%), департамент освіти і науки (12,1 млн.грн. або 100%), департамент екології та природних ресурсів (41,6 млн.грн. або 88,2%), департамент соціального захисту населення (7,5 млн.грн. або 98,2%) та головне управління ветеринарної медицини в Київській області (14,0 млн.грн. або 100%).

Протягом 2015 року не фінансувалось з обласного бюджету 3 регіональні програми, на реалізацію яких у поточному році заплановані кошти у сумі 1,9 млн.грн, зокрема: Київська обласна цільова Програма профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року (1,0 млн.грн.), Київська обласна програма індивідуального житлового будівництва на селі "Власний

дім" на 2005-2015 роки (500,0 тис.грн.) та Програма залучення інвестицій та поліпшення інвестиційного клімату в Київській області на 2013-2015 роки (400,0 тис.грн.).

Найбільші обсяги фінансування з **інших місцевих бюджетів** спрямовано на реалізацію заходів Програми енергозбереження (підвищення енергоефективності) Київської області на 2015-2016 роки (28,7 млн.грн. або 61,8%), Програми забезпечення населення якісною питною водою в достатній кількості на 2011-2020 роки (6,1 млн.грн. або 13,2%), Програми будівництва, реконструкції та модернізації об'єктів інфраструктури Київської області на 2012-2015 роки (4,5 млн.грн. або 9,7%), Програми поводження з твердими побутовими відходами в Київській області на 2012-2016 роки (4,0 млн.грн. або 8,5%), Програми використання і охорони земель у Київській області на 2012-2016 роки (3,1 млн.грн. або 6,7 відсотка)

Таким чином, із 49 діючих регіональних цільових програм протягом 2015 року було профінансовано 31 програма на загальну суму 1 млрд 397 млн.грн. (40,9% від суми коштів, передбачених на їх реалізацію у поточному році), із них за рахунок державного бюджету – 121,6 млн.грн. (22,6 %), обласного бюджету – 546,1 млн.грн. (90,0%), інших місцевих бюджетів – 46,5 млн.грн. (35,8%), інших джерел фінансування – 683,2 млн.грн. (31,8%).

Висновки

На закінчення я хотів би зазначити, що Програма реалізовувалась у складних умовах фінансово-економічної кризи, основними ознаками якої були:

- Швидке знецінення гривні по відношенню до долара США (майже на 52 %).
- Найбільша за останні 20 років інфляція (43%) і пов'язане з цим зниження купівельної спроможності населення.
- Обмежені обсяги і високі ставки банківського кредитування, що призвело до зниження платоспроможності основних споживачів продукції, виробленої підприємствами області, а і стали суттєвою перешкодою для реалізації ними інвестиційних проектів.

- Запроваджені обмеження на валютному ринку не дали можливість здійснювати у необхідних обсягах закупівлю імпортової сировини і матеріалів.

Разом з тим, виконання Програми сприяло тому, що надходження до бюджетів усіх рівнів за 2015 рік збільшилися у порівнянні з попереднім роком майже на 13,7 млрд.грн. або на 46,5% і склали 43,1 млрд грн, що на 68,9% більше, ніж було передбачено Програмою.

Зокрема, до загального та спеціального фондів місцевих бюджетів області надійшло понад 6,1 млрд.грн. податків, зборів та обов'язкових платежів, що на 1,3 млрд.грн. або на 27% більше, ніж у 2014 році та на 41,8% більше передбаченого Програмою показника.

Це дало змогу збільшити витрати на охорону здоров'я – на 21,4%, освіту – на 19,7%, культуру – на 15,4%, фізкультуру і спорт – на 43,0%, і тим самим виконати передбачені програмою завдання щодо розвитку соціально-гуманітарної сфери області.